
VS: Aloite valtuusto 25.5.2026 / Eskola, Salminen, SDP

Lähettäjä Kalliokulju Tiina <tiina.kalliokulju@pohde.fi>
Päivämäärä ma 25.5.2026 9.13
Vastaanottaja Eskola Annemari <annemari.eskola@pohde.fi>
Kopio Oittinen Heli <heli.oittinen@pohde.fi>

Hei

Kiitos tiedosta.

Yt
Tiina

Lähettäjä: Eskola Annemari <annemari.eskola@pohde.fi>
Lähetetty: maanantai 25. toukokuuta 2026 8.47
Vastaanottaja: Kalliokulju Tiina <tiina.kalliokulju@pohde.fi>
Aihe: Aloite valtuusto 25.5.2026 / Eskola, Salminen, SDP

Hei!

Alla jättämämme aloite ma 25.5.2026 aluevaltuuston kokoukseen.

Valtuustoaloite omaishoidon tiedolla johtamisen vahvistamiseksi Pohteella

Esitämme, että Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue Pohde ryhtyy toimenpiteisiin omaishoidon tuen tiedolla johtamisen vahvistamiseksi.

Valtiontalouden tarkastusviraston raportti *lökkäiden omaishoidon tuki 5/2026* sekä Pohteen arviointikertomukseen liittyvä tarkastuslautakunnan arviointimuistio *Omaishoidon tuen päätökset ja omaishoitajien vapaiden ja muiden tukimuotojen toteutuminen* osoittavat, että omaishoidon tuen tietopohjassa on merkittäviä puutteita. Luotettava, ajantasainen ja vertailukelpoinen tieto on välttämätöntä, jotta omaishoitajien tukemista voidaan kehittää yhdenvertaisesti, vaikuttavasti ja taloudellisesti kestäväällä tavalla.

Arviointimuistion mukaan tietoja ei saada kattavasti esimerkiksi omaishoidon vapaiden käytöstä, hyvinvointi- ja terveystarkastusten toteutumisesta tai palvelujen vaikuttavuudesta. Lisäksi omaishoitajien määrä on vähentynyt vuosina 2023–2025, eikä yli 75-vuotiaiden omaishoidon tuen tavoitepeittävyttä ole saavutettu.

Tiedon puutteet vaikeuttavat sekä päätöksentekoa että palvelujen kehittämistä. Jos ei tiedetä kuinka moni omaishoitaja käyttää lakisääteisiä vapaitaan, millä alueilla palveluja ei ole riittävästi saatavilla tai millaiset tukimuodot vahvistavat omaishoitajien jaksamista, emme voi myöskään kohdentaa resursseja oikein.

Omaishoidon tuki on lakisääteinen sosiaalipalvelu ja keskeinen osa kotona asumista tukevaa palvelujärjestelmää. Se on myös hyvinvointialueelle taloudellisesti merkittävä kokonaisuus, koska toimiva omaishoito vähentää raskaampien ja kalliimpien palvelujen tarvetta. Tämän vuoksi omaishoidon tuen kehittämisen tulee perustua järjestelmälliseen, luotettavaan ja avoimesti hyödynnettävään tietoon.

Esitämme että Pohde

1. laatii omaishoidon tuen tiedolla johtamisen kehittämissuunnitelman, jossa määritellään keskeiset seurattavat tiedot, tietolähteet, vastuut sekä raportointikäytännöt
2. käynnistää omaishoidon tuen tietopohjan yhtenäistämisen siten, että omaishoidon vapaiden käyttöä, palvelujen saatavuutta, asiakasmääriä ja tukimuotojen käyttöä voidaan seurata luotettavasti ja alueellisesti vertailukelpoisesti
3. kehittää omaishoidon tiedonkeruuta ja raportointia vaiheittain niin, että jatkossa voidaan arvioida palvelujen toteutumista, saavutettavuutta, vaikuttavuutta ja alueellista yhdenvertaisuutta
4. selvittää, miten asiakas- ja kokemustietoa, mukaan lukien vanhus- ja vammaisneuvostojen sekä omaishoitajayhdistysten näkemyksiä, voidaan hyödyntää osana tiedolla johtamista ja palvelujen kehittämistä
5. tuo aluevaltuustolle selvityksen omaishoidon tiedolla johtamisen nykytilasta, kehittämistarpeista sekä suunnitelluista toimenpiteistä ja niiden etenemisestä.

Tavoitteena on, että Pohteella omaishoidon tuen kehittämistä johdetaan jatkossa luotettavan tiedon, asiakaskokemuksen ja vaikuttavuuden perusteella. Näin voidaan vahvistaa omaishoitajien yhdenvertaista asemaa, parantaa palvelujen oikea-aikaisuutta ja tukea kotona asumista koko hyvinvointialueella.

Annemari Eskola, aluevaltuutettu, SDP

Minnamaria Salminen, vara-aluevaltuutettu, SDP